

CÁC HOẠT ĐỘNG HỖ TRỢ KỸ NĂNG NGHE SỬ DỤNG TÀI LIỆU THỰC TẾ

Vũ Phương Anh, Vũ Thị Việt Hương,

Trần Thị Thanh Nhã

Khoa NN&VH Anh-Mỹ

1. Đặt vấn đề

Qua khảo sát gần 100 sinh viên năm thứ nhất, chúng tôi nhận thấy dường như môn nghe là môn khó gây cảm hứng cho các em nhất trong bốn kỹ năng. Vậy làm thế nào giáo viên thông qua giờ dạy trên lớp tạo cảm hứng đồng thời một chút sức ép cho các em thích nghe tiếng Anh hơn, giờ học hiệu quả hơn và từ đó nghe thêm ở nhà nhiều hơn? Đó cũng là lý do chúng tôi làm báo cáo này.

Mục đích nghiên cứu: Nhằm bàn luận về tầm quan trọng của tài liệu nghe thực tế trong việc học ngoại ngữ và tạo cảm hứng cho học sinh; Trình bày một số hoạt động dạy nghe dùng tài liệu nghe thực tế (đơn xen với dạy trong giáo trình)

Phạm vi nghiên cứu: Trong khuôn khổ báo cáo này, chúng tôi chỉ tập trung vào đối tượng là sinh viên năm thứ nhất và do vậy các hoạt động phụ trợ dùng để phối hợp với giáo trình nghe cho năm thứ nhất.

Phương pháp nghiên cứu: Chúng tôi tiến hành dạy thử ở một số lớp và thu thập ý kiến phản hồi của các em học sinh. Tuy nhiên vì mới ở giai đoạn thử nghiệm và thời gian áp dụng cũng chưa dài nên chúng tôi chỉ nêu các hoạt động này để các giáo viên tham khảo và đóng góp ý kiến.

2. Tài liệu nghe thực tế và Lợi ích của loại tài liệu này

2.1. Thế nào là tài liệu nghe thực tế?

Đã có rất nhiều tranh cãi về định nghĩa Authentic material (mà chúng tôi tạm dịch là tài liệu nghe thực tế). Theo David Forman (1986), đó là bất cứ văn bản nào (viết hay nói) dùng để giao tiếp một cách thực sự trong đời sống hàng ngày. Tuy nhiên một định nghĩa chính xác về Authentic material không thực sự quan trọng cho mục đích của chúng tôi. Tài liệu đó có thể là truly authentic hoặc semi-authentic. Điều quan trọng là các tài liệu này sát với đời sống thực.

Từ đó chúng tôi dùng Authentic material để chỉ những *mẫu tin trên báo* (về những vấn đề nóng hổi tại Việt Nam và trên thế giới), những câu *chuyện ngắn* (được viết cho người đọc thực sự) mang tính xã hội, những *mẫu tin thu từ đài, TV*, những *bài hát*...

2.2. Tầm quan trọng của tài liệu nghe thực tế

- **Mang tính kích thích cao.** Kỹ năng nghe nếu người học biết tận dụng sẽ mang lại những lợi ích lớn. Nhưng làm thế nào để tạo niềm say mê cho các em? Qua kinh nghiệm bản thân và khảo sát thực tế, chúng tôi nhận thấy sử dụng nguồn tài liệu thực tế (authentic listening material) với những thông tin cập nhật có thể là một trong những câu trả lời hữu hiệu cho vấn đề trên.

- **Tính thông tin thời sự.** (đối với tin từ đài, báo) Học sinh có thể học được nhiều thông tin cập nhật và cách diễn đạt chúng. Điều này giúp giảm bớt khó khăn cho các em trong các thảo luận về các vấn đề xã hội thời sự, một khó khăn lớn của sinh viên năm thứ nhất.

- **Là một hoạt động giải lao giữa giờ học quá** (bài hát, chuyện ngắn). Học sinh sau một tiết nghe độ tập trung có thể giảm, cùng với các hoạt động khác nghe bài hát hoặc chuyện ngắn là một cách giúp các em vừa thư giãn vừa lại có thể học thêm về kỹ năng, ngôn ngữ, cuộc sống.

3. Các hoạt động nghe sử dụng tài liệu thực tế

Với tính chất là các hoạt động phụ trợ, các activities này phải được thiết kế ngắn gọn để vẫn hỗ trợ mà không ảnh hưởng nhiều đến chương trình trong sách. Do thời gian bao cáo có hạn chúng tôi chỉ xin nêu một số hoạt động.

A. Games + Songs:

Ưu điểm: Tạo ra những giây phút thư giãn, vui vẻ mà vẫn kết hợp nâng cao kỹ năng nghe. Học được nhiều cách diễn đạt rất hay. Học nhiều thông điệp về cuộc sống.

Games:

Name: Câu nào của bạn:

1. Chọn các câu nói nổi tiếng (danh ngôn), hoặc những câu nói hài hước nhưng ngắn gọn.

2. Chọn khoảng mười từ, mỗi từ lấy trong một câu. (Số lượng từ nên bằng một nửa hoặc 1/3 số lượng sinh viên để các em có thể làm việc theo nhóm). Viết các từ ra một mảnh giấy nhỏ. Giao cho mỗi nhóm 2 hoặc 3 sinh viên một từ.

3. Tất cả học sinh đứng dậy.

4. Giáo viên bắt đầu đọc từng câu theo trật tự bất kỳ.

5. Học sinh chỉ được ngồi xuống sau khi đã nghe đọc câu có chứa từ của nhóm mình và nói Bingo.

6. Đội thua cuộc là đội ngồi xuống cuối cùng.

7. Giáo viên đọc lần 2 thật nhanh.

8. Các nhóm xây dựng lại câu, đọc to và so với câu gốc.

Version:

1. Chọn khoảng một số từ có trong văn bản đó và một số từ không có trong văn bản. (số từ có trong văn bản ít hơn, tổng số từ lớn hơn số lượng sinh viên) Viết chúng lên bảng.

2. Mỗi học sinh bí mật chọn lấy một từ (bằng số lượng thành viên nhóm) trong các từ đã được viết lên bảng.

3. Tất cả đứng dậy

4. Giáo viên bắt đầu đọc từng câu theo trật tự bất kỳ.

5. Đội thắng là đội có nhiều người ngồi xuống sớm nhất.

Ví dụ:

*I've learnt that being kind is more important than being **right**.*

*I've learnt that a **smile** is an inexpensive way to improve your looks.*

*I've learnt that sometimes all a person needs is a **hand** to hold and a heart to understand.*

I've learnt that no one is perfect until you fall in love with them

*I've learnt that everyone wants to live on top of a **mountain** but all the **happiness** and growth occur while you are climbing it.*

*I've learnt that it's those small daily **happenings** that makes life so spectacular.*

I've learnt that under everyone's hard shell is someone who wants to be appreciated and loved.

I've learnt that life is like a roll of toilet paper. The closer it gets to the end, the faster it goes.

Songs:

Activity 1:

1. Nghe bài hát theo nhóm lần 1, ghi lại bất cứ cái gì nghe được. So sánh với các bạn.

1. Nghe lần 2, bổ sung. Sau đó, so sánh với tapescript. Gạch chân những từ còn chưa nghe được.

2. Nghe lại lần ba (không nhìn tapescript)

3. Nghe lần 4 và hát theo (dùng tapescript)

4. Dịch sang tiếng Việt bài hát.

Activity 2:

1. Xem tapescript với các chỗ trống và đoán trước các từ có thể điền.
2. Người chuẩn bị ghi các từ này lên bảng.
3. Nghe lần 1 -> trao đổi câu trả lời trong nhóm.
4. Nghe lần 2-> đối chiếu với đáp án.
5. Gạch chân những cụm, câu hay-> học thuộc.
6. Thảo luận bài hát./ Viết lại nội dung bài hát theo dạng văn xuôi.
7. Chia sẻ bài viết trong nhóm.

B. News:

1. News:

- Tin thu từ đài, từ mạng. (Recorded material)
- Tin từ báo do giáo viên đọc. (Live presentation)

Ưu điểm:

- Phát triển kỹ năng nghe để lấy thông tin cụ thể
- Nghe những thông tin có thật về các lĩnh vực trong cuộc sống để mở rộng kiến thức.

Từ đó có kiến thức và ngữ liệu để phát triển kỹ năng nói và viết.

- Nghe và cập nhật thông tin về đất nước Việt Nam và thế giới, có cơ hội chia sẻ, trao đổi về các vấn đề đang hoặc mới diễn ra.

Activity 1:

Nghe và điền từ

- Lưu ý khi chuẩn bị:

+ một dòng không nên có quá hai chỗ trống.

- Cách tiến hành:

+ hai người nghe thành một nhóm để thảo luận trước những từ có thể điền vào chỗ trống.

+ người chuẩn bị đọc

+ đối chiếu đáp án.

+ thảo luận về vấn đề được đề cập trong bài báo nếu bạn thực sự hứng thú.

Nghe và trả lời câu hỏi:

Cách tiến hành:

+ nghe lần 1

+ người nghe thảo luận câu trả lời theo nhóm hai người

+ nghe lần 2

+ đối chiếu đáp án

+ thảo luận về vấn đề được đề cập trong bài báo nếu bạn thực sự hứng thú.

Nghe và tìm tiêu đề:

- Ưu điểm: phát triển kỹ năng nghe và tóm tắt thông tin.

- Nhược điểm: thời gian chuẩn bị nhiều.

- Cách tiến hành:

a. Tìm bốn tin ngắn (khoảng 100 từ). Viết tiêu đề của các bài báo lên bảng (không theo trật tự)

b. Đọc từng bài báo với tốc độ bình thường.

c. Sau mỗi bài báo, người nghe tìm tiêu đề cho bài báo. Một điểm cho người có câu trả lời đúng nhanh nhất. Chọn tin hay nhất để đọc lại.

d. Người nghe ghi chép nhanh các từ chính (take note) rồi so sánh ghi chép của mình với các bạn khác. Ghép thành hai nhóm. (mỗi nhóm hai người). Dựa vào các ghi chép để viết lại bài báo.

e. So sánh với văn bản gốc.

f. Thảo luận về vấn đề được đề cập trong bài báo nếu bạn thực sự hứng thú.

Ví dụ:

New bank-notes and coins are being introduced in Vietnam to make life harder for counterfeiters. Durable, polymer bank-notes made in Australia will replace the existing paper 50,000 dong notes. For the first time a 500,000 dong note will be put into circulation. "Using polymer will help us in the fight against counterfeit money," Le Duc Thuy, governor of Vietnam's central bank told AFP recently. "The choice of this material suits our climate and our tradition of using bank-notes." Regarding the issuance of coins, Thuy said coins will help ease daily transactions, especially in markets and supermarkets nationwide. Thuy also noted that the circulation of coins would be economical as they have a life-span of 20-25 years, while paper notes only last four years.

Listen and complete the gaps with the correct word or phrase you hear:

New polymer bank-notes are made in 1.....

Three advantages of new bank-notes are:

- make life 2..... for counterfeiters

- 3.....

- 4.....

Coins' life-span is 5.....

Paper notes' life-span is 6.....

C. Truyện ngắn, truyện cười (truyện thật ngắn, ngôn ngữ không quá phức tạp)

Activity 1:

- Giáo viên đọc 2 lần. (đều không đọc phân kết).

- Học sinh đoán phân kết.

Activity 2:

- Đọc để học sinh chép chính tả.

Ví dụ:

The U.S. Postal Service created a stamp earlier this year with a picture of President Bush to honor his achievements while in office. However, it was found that in daily use the stamp was not sticking to envelopes at all. So the President established a committee to find out the reason for such a problem. After a month's investigation, (and \$5 million later), the committee made the following findings:

1. There was nothing wrong with the stamp.

2. There was nothing wrong with the applied adhesive.

3. People were just spitting on the wrong side.

4. Kết luận

Trên thực tế chỉ cần hoàn thành chương trình là đã hết thời gian. Tuy nhiên theo chúng tôi điều quan trọng là tiết học nghe đó có hiệu quả trên lớp, thúc đẩy học sinh học nghe và nghe một cách độc lập, đa dạng hơn ở nhà và ở các môi trường ngoài lớp học. Nói như vậy không có nghĩa là chúng ta coi nhẹ giáo trình. Việc phải hoàn thành giáo trình là điều quan trọng để các em sinh viên có một cơ sở chung. Tuy nhiên một chút linh hoạt khi đan xen các hoạt động nghe đôi khi có thể mang lại những hiệu quả đáng kể dù trong một số trường hợp người dạy phải bỏ qua một phần nào đó trong chương trình.